

Retningslinjer til Forskrift om tilskudd til tiltak for å tilrettelegge beitearealer for trekkende hvitkinngås og kortnebbgås:

Til § 1 Formål

Formålet med ordningen er å legge til rette beitearealer der gåsearter, som har viktige vår- og høstrasteplasser i Norge, kan beite uforstyrret. Hensikten er å forebygge belastning og dempe konflikter knyttet til beiting av gås på jordbruksarealer. Det er videre et formål å videreføre eksisterende drift på disse arealene.

Til § 2 Virkeområde

Tilskuddsordningen retter seg mot bestemte gåsearter og bestemte geografiske områder. Fylkesmannen foretar presise avgrensinger med hensyn til hvilke arealer som er tilskuddsberettigede. Det er de geografiske områdene som historisk sett har hatt størst belastning med hensyn til gåsebeiting forårsaket av hvitkinngås og/eller kortnebbgås som skal prioriteres. Det vil i hovedsak dreie seg om områder i Nordland og Nord-Trøndelag. Skader blir forårsaket av mange gåsearter, men det er gjort en avgrensing til de artene som har viktige rasteområder i Norge under vår og/eller høsttrekket.

Til § 3 Vilkår

Til a: For å være berettiget arealtilskudd må foretaket tilfredsstillende grunnvilkårene for produksjonstilskudd i jordbruket.

Til b: I en forsøksperiode har det blitt inngått skriftlige avtaler om å stille fulldyrka og overflatedyrka arealer til disposisjon for beitende gjess. Gjennom denne forskriften erstattes avtalene av en underskrevet søknad om tilskudd basert på denne forskriften. Søknad må være sendt inn til Fylkesmannen i forkant av beitesesongen, og seinest innen 15. mars. Med å tilrettelegge arealer for beiting menes bl.a. at man forplikter seg til å videreføre tidligere drift på arealene, og å dyrke kulturer som gir attraktive beiter for gjessene. Det innebærer også at rett til tilskudd forutsetter at enhver form for jaging eller skremming av gjess i tilknytning til disse arealene ikke skal forekomme.

Søknadene fremmes på grunnlag av en kartlegging og geografisk avgrensing av de aktuelle arealene der gjessene beiter. Denne kartleggingen og avgrensingen gjøres i regi av Fylkesmannen i samråd med de aktuelle kommunene og andre aktuelle samarbeidspartnere som for eksempel NINA. For å minimalisere faren for spredning av smitte til tamme fjørfe og til drikkevann, bør kartleggingen av arealer som skal tilrettelegges for beiter også forelegges Mattilsynet. Forvaltningen bør i størst mulig grad bygge på regionale forvaltningsplaner.

For å gjøre områdene attraktive, bør det legges opp til at de samme arealene prioriteres i flere år, og det bør legges opp til at sammenhengende arealer stilles til disposisjon som beitearealer. Store sammenhengende arealer vil bidra til at gjessene kan få ro når de beiter ved at de slipper å bli jaget fra teig til teig. Ettersom tilskuddet gis som et arealtilskudd til fulldyrka og overflatedyrka arealer, er det en forutsetning at eksisterende drift videreføres. For at arealene skal være attraktive for gjessene, er det ikke ønskelig at de gror igjen eller at det dyrkes kulturer som er mindre attraktive for gjessene.

Til c: Det må kunne dokumenteres at arealer som stilles til disposisjon som beitearealer tidligere har blitt beitet av hvitkinngås og/eller kortnebbgås. Fylkesmannen bør prioritere de arealene som har hatt stor belastning knyttet til beiting av disse gåseartene de seneste årene.

Til d: Eier/foretak må gi nødvendige opplysninger i etterkant av beitesesongen om at arealet har blitt beitet av hvitkinngås og/eller kortnebbgås. Direktoratet for naturforvaltning (DN), Fylkesmannen eller kommunen skal bekrefte disse opplysningene. På den bakgrunn kan Fylkesmannen vurdere hvorvidt de samme arealene bør prioriteres neste år.

Til § 4 Søknad og utbetaling

Fylkesmannen fastsetter søknadsfrist. Fristen skal settes slik at alle kan søke før beitesesongen, og seinest 15. mars.

Fylkesmannen fastsetter foreløpig sats ut i fra antatt belastning og tildelt ramme. Endelig sats fastsettes på grunnlag av omsøkt og godkjent areal og tildelt ramme. Det kan opereres med flere satser, men ut i fra hensynet til forvaltningseffektivitet og en viss forutsigbarhet, bør det være så få satser som mulig (2-3), og de bør holdes mest mulig stabile fra år til år. Variasjon i satser bør gjøres på grunnlag av gåsetetthet og beitetrykk på arealene.

Søknader registreres i Saturn.

Til § 5 Administrasjon, dispensasjon og klage

Vedtak om tilskudd gjøres av Fylkesmannen på bakgrunn av søknad på eget skjema. Søknadsskjema finnes på SLFs hjemmesider.

I særlige høve kan det dispenseres fra forskriften. Uforutsett mye beiting vurderes ikke som særlig høve i denne sammenheng. Dispensasjonsparagrafer er kun ment å skulle nyttes i helt spesielle sammenheng. Departementet vil understreke at ordningen er ment å være et tilskudd for å legge til rette for beiting av gjess, og ikke en erstatningsordning utmålt på grunnlag av individuelle avlingstap som ulikt beitetrykk kan medføre. Det er derfor prinsipielt viktig at arealer som det ikke er søkt om tilskudd til, ikke skal tas inn i ordningen før det eventuelt foreligger godkjent søknad påfølgende år. På samme måte skal varierende beiteskader ikke gi grunnlag for differensiering av tilskuddet i ettertid.

Øvrige bestemmelser

§§6 t.o.m. 9 er likelydende med bestemmelsene i forskrift om produksjonstilskudd §§11 t.o.m. 14.